

Sygn. akt : VU 9/13

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 18 kwietnia 2013 roku

Sąd Okręgowy - Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Legnicy

w składzie:

Przewodniczący: SSO Ewa Solecka

Protokolant: Klaudia Treter

po rozpoznaniu w dniu 18 kwietnia 2013 r. w Legnicy

sprawy z wniosku J. W.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L.

o ponowne ustalenie wartości kapitału początkowego

na skutek odwołania J. W.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L.

z dnia 17 listopada 2012 roku

znak (...)

oddala odwołanie.

Sygn. akt VU 9/13

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 17 listopada 2012 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L. ustalił wnioskodawcy J. W. wartość kapitału początkowego na dzień 01 stycznia 1999 r., przyjmując za podstawę wymiaru kapitału początkowego kwotę 2 207,12 zł. Do obliczenia podstawy wymiaru oraz wskaźnika wysokości podstawy wymiaru kapitału początkowego przyjęto przeciętną podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne z 10 kolejnych lat kalendarzowych tj. od 01 stycznia 1988 r. do 31 grudnia 1997 r. Wskaźnik wysokości podstawy wymiaru kapitału początkowego wyniósł 180,78%. Obliczając wartość kapitału początkowego organ rentowy uwzględnił 23 lata 8 miesięcy i 21 dni okresów składkowych oraz 4 lata, 3 miesiące raz 29 dni okresów nieskładkowych. W związku z powyższym kapitał początkowy ustalony na dzień 01 stycznia 1999 r. wyniósł 206 972,70 zł. Przy obliczaniu wartości kapitału Zakład Ubezpieczeń pominął okres od dnia 01 października 1984 r. do 31 lipca 1988 r. Z dokumentacji przedłożonej przez J. W. wynikało bowiem, iż w tym czasie ubezpieczony otrzymywał stypendium, od którego nie odprowadzano składek na ubezpieczenie społeczne, nie pozostawał też w zatrudnieniu. Z tej samej przyczyny organ rentowy nie uwzględnił w ramach ustalania wartości kapitału początkowego odszkodowania, które zostało wypłacone wnioskodawcy w 1997 roku z uwagi na rozwiązanie stosunku pracy z przyczyn leżących po stronie zakładu pracy.

Od powyższej decyzji odwołał się wnioskodawca domagając się ponownego ustalenia kapitału początkowego. J. W. wskazał, iż w latach 1984–1988 był oddelegowany do pracy w (...)L.. Wprawdzie w spornym okresie studiował na (...) w W.i otrzymywał „stypendium”, jednak w rzeczywistości było to wynagrodzenie za pracę, od którego

odprowadzano wszelkie należne składki. Zarzucił ponadto, iż w decyzji z dnia 17 listopada 2012 r. Zakład Ubezpieczeń nieprawidłowo wskazał, iż odszkodowanie w wysokości 4 640,40 zł przyznane wnioskodawcy z uwagi na rozwiązanie stosunku pracy z przyczyn leżących po stronie pracodawcy zostało wypłacone za rok 1997, podczas gdy w rzeczywistości przyczyna wypłaty tego świadczenia zaistniała w roku 1995.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie. Argumentował, iż w latach 1984-1988 ubezpieczonemu wypłacano stypendium, od którego nie odprowadzano obowiązkowych składek na ubezpieczenie społeczne. Ze zgromadzonych dokumentów wynikało natomiast, iż wynagrodzenie za pracę wnioskodawca otrzymywał dopiero po ukończeniu studiów. Odnosząc się do drugiego z zarzutów Zakład Ubezpieczeń wskazał, iż nie był w stanie ustosunkować się do jego treści, gdyż nie posiadał dokumentów, na podstawie których mógłby zweryfikować, czy należne wnioskodawcy odszkodowanie zostało wypłacone w roku 1995 czy 1997.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Wnioskodawca J. W. urodził się w dniu (...)

W okresie od dnia 02 lipca 1982 r. do 28 lutego 1990 r. wnioskodawca był zatrudniony w (...) S.A. Oddział – Zakłady (...).

W okresie od dnia 01 października 1984 r. do 28 lutego 1990 r. wnioskodawca był zatrudniony w (...) na stanowisku stypendysta, a następnie starszy instruktor oraz sekretarz.

W okresie od 01 października 1984 r. do 31 lipca 1988 r. ubezpieczony był słuchaczem (...) w W.. W związku z przyjęciem na I rok studiów, na wniosek (...) zakład (...) S.A. przyznał J. W., urlop bezpłatny do pracy w (...) na okres od dnia 01 października 1984 r. do dnia 28 lutego 1990 r.

W okresie zatrudnienia w (...), który pokrywał się okresem studiów, wnioskodawca otrzymywał stypendium. Od stypendium nie odprowadzano składek na ubezpieczenie emerytalne. Wynagrodzenie z tytułu zatrudnienia ubezpieczonemu wypłacano począwszy od sierpnia 1988 r.

Dowód: - wniosek z dnia 10.09.1984 r. wraz z odpowiedzią z dnia 17.09.1984 r., k. 20;

- akta ZUS, t. 1: zaświadczenie z dnia 06.09.2006 r., k. 37; świadectwo pracy z dnia 28.02.1990 r., k.33-34; świadectwo pracy z dnia 08.12.2006 r., k. 29; zaświadczenie z dnia 21.07.2006 r., k. 39-41.

W roku 1997 wnioskodawcy wypłacono odszkodowanie w wysokości 4 640,40 zł z uwagi na rozwiązanie stosunku pracy z przyczyn leżących po stronie zakładu pracy, tj. z powodu likwidacji Związku (...) – Zakładu Usług (...) w likwidacji w L..

Dowód: - akta ZUS, t. 1: zaświadczenie o zatrudnieniu, k. 59-60; świadectwo pracy, k. 61-62;

Sąd zważył co następuje:

Odwołanie wnioskodawcy nie zasługiwało na uwzględnienie.

Zgodnie z art. 173 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jednolity Dz. U. 2004 r., nr 39, poz. 353 ze zm.) dla ubezpieczonych urodzonych po dniu 31 grudnia 1948 r., którzy przed dniem wejścia w życie ustawy opłacali składki na ubezpieczenie społeczne lub za których składki opłacali płatnicy składek, ustala się kapitał początkowy. Wartość kapitału początkowego ustala się na dzień wejścia w życie ustawy tj. na dzień 01 stycznia 1999 r. W myśl art. 174 ust. 2 ustawy emerytalnej przy ustalaniu kapitału początkowego przyjmuje się przebyte przed dniem wejścia w życie ustawy okresy składkowe i nieskładkowe w rozumieniu art. 6 i 7 ustawy. Wpływ na wysokość hipotetycznej emerytury ustalonej na datę 01 stycznia 1999 r. mają zatem tylko takie okresy, które można zakwalifikować w ramach katalogu przewidzianego w art. 6 albo 7 ustawy emerytalnej. Katalog

ten ma charakter zamknięty w tym sensie, że okresy w nim nieprzewidziane nie mogą zostać uwzględnione (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 11 marca 2005 r., sygn. akt III AUa 1380/2004).

Na gruncie niniejszej sprawy należało zatem ustalić, jaki charakter miało sporne świadczenie, które wnioskodawca podbierał w okresie od 1984 r. do 1988 r.. Zakład Ubezpieczeń stał bowiem na stanowisku, iż we wskazanym okresie J. W. otrzymywał stypendium, które nie podlegało obowiązkowym składkom emerytalnym - w związku z czym nie mieściło się w katalogu okresów składkowych i nieskładkowych z art. 6 i 7 ustawy emerytalnej, a tym samym nie podlegało uwzględnieniu przy ustalaniu wartości kapitału początkowego. Wnioskodawca argumentował zaś, iż dochody określone mianem „stypendium”, które uzyskiwał w czasie studiów stanowiły w rzeczywistości wynagrodzenie za pracę, które podlegało opodatkowaniu.

Analizując materiał dowodowy zgromadzony w sprawie Sąd ustalił, iż w latach 1984-1988 ubezpieczony otrzymywał stypendium, które nie podlegało obowiązkowym składkom na ubezpieczenie społeczne. Zdaniem Sądu, z zaświadczenia Archiwum Państwowego we W. z dnia 06 września 2006 r. wynika, iż w latach 1984-1988, tj. w okresie studiów J. W. otrzymywał stypendium – nie zaś wynagrodzenie za pracę. Powyższe znajduje odzwierciedlenie w zaświadczeniu Archiwum Państwowego z dnia 21 lipca 2006 r., z którego wynika, iż pierwsze wynagrodzenie z tytułu zatrudnienia, ubezpieczonemu wypłacono w sierpniu 1988 r., a więc w miesiącu kolejnym po ukończeniu studiów. Istotne jest również i to, że w świadectwie pracy z dnia 28 lutego 1990 r. stwierdzono, iż w pierwotnie J. W. był „stypendystą(...)”. Dopiero w późniejszym czasie zajmował stanowisko starszego instruktora oraz sekretarza. W ocenie Sądu wszystkie te okoliczności przemawiają za ustaleniem, iż w spornym okresie J. W. nie wykonywał pracy zarobkowej, a jedynie otrzymywał stypendium, od którego odprowadzono składek emerytalnych.

Jednocześnie w czasie, gdy wnioskodawcy wypłacano stypendium obowiązywała uchwała Nr 33 Rady Ministrów z dnia 25 marca 1983 r. w sprawie klasyfikacji wynagrodzeń w jednostkach gospodarki społecznej (Dz.U.1983.15.85), która stanowiła przeszkodę do kwalifikowania stypendium w kategoriach zatrudnienia. Z § 1 ust. 2 pkt 17 cytowanej uchwały wynikało bowiem, iż do wynagrodzeń nie zaliczano wszelkiego rodzaju stypendiów, a w tym stypendiów fundowanych, stypendiów pracowniczych oraz stypendiów dla sportowców. Tym samym stypendium pobierane przez wnioskodawcę nie mogło zostać zrównane ze świadczeniem jakim jest wynagrodzenie za pracę.

W konsekwencji okres, w którym wnioskodawca kształcił się na (...) w W. i pobierał stypendium z tego tytułu, nie był okresem ubezpieczenia ani okresem opłacania składek na ubezpieczenie społeczne w rozumieniu art. 6 ustawy emerytalnej. Okres pobierania stypendium nie został również wymieniony w katalogu okresów nieskładkowych (art. 7). W związku z powyższym jego uwzględnienie w ramach ustalania wymiaru kapitału początkowego jest niedopuszczalne w świetle art. 174 ustawy emerytalnej.

W ocenie Sądu w niniejszej sprawie nie było również podstaw, aby okres pobierania stypendium tak jak wnioskował wnioskodawca uwzględnić w ramach obliczania wartości kapitału początkowego z powołaniem na przepisy uchwały Nr 446 Prezydium Rządu z dnia 07 lipca 1954 r. w sprawie zwolnień od pracy zawodowej pracowników urzędów, instytucji i przedsiębiorstw państwowych powołanych do pełnienia niektórych funkcji i na szkolenie (Dz.U.1954.73.892). Z dyspozycji § 1 tej uchwały wynika, iż normuje ona sprawy zwolnień od pracy zawodowej pracowników zatrudnionych w urzędach, instytucjach i przedsiębiorstwach państwowych powołanych do pełnienia funkcji w radach narodowych, związkach zawodowych oraz organizacjach politycznych i innych organizacjach społecznych lub na szkolenie. § 7 cytowanej uchwały wprawdzie przewiduje, iż pracownikowi zwolnionemu od pracy zawodowej na podstawie § 2 zalicza się okresy pełnienia funkcji, do której został powołany, do okresu pracy zawodowej w zakresie uprawnień uzależnionych od ciągłości pracy. Z dyspozycji § 2 ust. 1 wynika, iż kierownik zakładu pracy obowiązany jest zwolnić od pracy zawodowej pracowników powołanych z wyboru do pełnienia funkcji w radach narodowych, związkach zawodowych oraz organizacjach politycznych i innych organizacjach społecznych.

Okolicznością bezsporną było, iż w związku z przyjęciem na I rok studiów, na wniosek (...) zakład (...) S.A. przyznał J. W. „urlop bezpłatny do pracy w (...) na okres od dnia 01 października 1984 r. do dnia 28 lutego 1990 r.. Uwagę zwraca, iż w rzeczywistości J. W. udzielono urlopu bezpłatnego, celem rozpoczęcia i kontynuowania nauki w szkole

wyższej, ubezpieczony został więc powołany na szkolenie w rozumieniu § 1 uchwały Prezydium Rządu. Powyższe nie jest natomiast równoznaczne ze zwolnieniem od pracy zawodowej pracownika powołanego z wyboru do pełnienia funkcji w organizacji politycznej, gdyż § 1 cytowanej uchwały wyraźnie różnicuje powołanie do pełnienia funkcji we wskazanych w nim organizacjach oraz na szkolenie. Ze świadectwa pracy wnioskodawcy oraz z zaświadczeń Państwowego Archiwum nie wynika natomiast, a by w okresie od 1984 do 1988 roku wnioskodawca został powołany z wyboru do piastowania funkcji w (...). W związku z powyższym, § 7 cytowanej uchwały nie mógł znaleźć zastosowania na gruncie niniejszej sprawy.

W odniesieniu do drugiego ze spornych świadczeń, tj. odszkodowania, które nie zostało uwzględnione przez organ rentowy w ramach ustalania wartości kapitału początkowego należy zauważyć, iż poza sporem pozostawała okoliczność, że świadczenie to zostało wypłacone wnioskodawcy z uwagi na rozwiązanie stosunku pracy z przyczyn leżących po stronie zakładu pracy. Co istotne, odszkodowanie wypłacone ubezpieczonemu nie podlegało uwzględnieniu w ramach obliczania wartości kapitału początkowego z analogicznych względów, co stypendium pobierane przez wnioskodawcę w latach 1984-1988. Jak wynika bowiem z § 7 ust. 1 pkt 4 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 29 stycznia 1990 r. w sprawie wysokości i podstawy wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne (Dz.U.1993.68.330) podstawy wymiaru składek na ubezpieczenie pracowników nie stanowią odprawy, odszkodowania i rekompensaty wypłacane pracownikom z tytułu wygaśnięcia lub rozwiązania stosunku pracy, w tym m.in. z tytułu rozwiązania stosunku pracy z przyczyn leżących po stronie zakładu pracy. Przedmiotowe odszkodowanie nie podlegało zatem kwalifikacji w ramach art. 6 lub 7 ustawy emerytalnej. W związku powyższym nieistotne było ustalenie, czy zostało ono wypłacone za rok 1995, czy jak wskazał organ rentowy, za rok 1997. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 29 stycznia 1990 r. obowiązywało bowiem do 1999 roku, a tym samym eliminowało możliwość uwzględnienia odszkodowania w ramach obliczenia wartości kapitału w zarówno roku 1995 jak i 1997.

Z powyższych względów, na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c., Sąd oddalił odwołanie jako bezzasadne.